

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
QO‘QON DAVLAT UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”
Qo‘qon davlat universiteti
rektori D.Sh.Xodjaeva
30-iyun 2025-yil

TASVIRIY FAOLIYATGA O‘RGATISH METODIKASI
FANINING O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi:	100000 – Ta’lim
Ta’lim sohasi:	110000 – Ta’lim
Ta’lim yo‘nalishi:	60110200 – Maktabgacha ta’lim

Fan/modul kodi TFO‘M1305		O‘quv yili 2025-2026	Semestr 3	Kreditlar 5	
Fan/modul turi Majburiy		Ta‘lim tili O‘zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)		Mustaqil ta‘lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Tasviriy faoliyatga o‘rgatish metodikasi	60		90	150
2.	I. Fanning mazmuni Fanning maqsadi – talabalarga bolalarni tasviriy faoliyatga o‘rgatish metodikasi, tasviriy faoliyati turlari, tasviriy faoliyat mashg‘ulotlarini tashkil etish va o‘tkazish metodikasi bilan tanishtirish haqida bilim berish. Fanning vazifasi - talabalarga maktabgacha ta‘limda bolalarni tasviriy faoliyatga o‘rgatish fanining ilmiy-pedagogik asoslarini bilishi, maktabgacha yoshdagi bolalarning tasviriy faoliyati turlari va o‘ziga hosligini o‘rganish; rasm, loy, applikatsiya, qurish-yasash orqali maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriy ijodkorligini rivojlantirishni; maktabgacha ta‘lim tashkilotlarida tasviriy faoliyat mashg‘ulotlarini rejalashtirish va tashkil qilishni metodikasini. mashg‘ulotdan tashqari vaqtlarda tasviriy faoliyatni tashkil qilishni; maktabgacha yoshdagi bolalarda tasviriy qobiliyatni rivojlanganlikni aniqlash kabi vazifalarni bajaradi. Fanning asosiy manbalari: UCSI Malayziya Universitetining " Arts and crafts for younger children (performing arts)" kursi quyidagi mavzularni o‘z ichiga oladi.Tasviriy san'at sohasiga xos asosiy tushunchalar va ularning o‘qitish bilan bog‘liqligi Tasviriy san’at sohasiga xos asosiy tushunchalar va ularning o‘qitish bilan bog‘liqligi, o‘quvchilarga san’atni tushunish, ifodalash va tahlil qilish ko‘nikmalarini shakllantirishda muhim rol o‘ynaydi. Quyida bu tushunchalarning ba'zilari va ular ta'lim jarayonidagi ahamiyati keltirilgan: II. Asosiy nazariy qism (ma’ruza mashg‘ulotlari) II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-mavzu. Ijodiy fikrlash .Bolalarni har tomonlama rivojlantirishda tasviriy faoliyatning ahamiyati. Maktabgacha yoshdagi bolalarning tasviriy faoliyatining rivojlantirish vazifalari. Tasviriy qobiliyatlarni rivojlantirish bosqichlari. Maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriy faoliyatlarining o‘ziga xos xususiyatlari. 2-mavzu. Maktabgacha yoshdagi bolalarni har tomonlama rivojlantirishda tasviriy faoliyatning ahamiyati. Tasviriy faoliyat – estetik tarbiyaning zaruriy vositasi sifatida. Bolalarni har tomonlama rivojlantirishda tasviriy faoliyatning ahamiyati. Tasviriy faoliyat badiiy madaniyat shakllanishining asosi.				

3-mavzu. Tarbiyachining bolalarni tasviriy faoliyatga o'rgatish jarayonidagi o'rni. Zamonaviy pedagogning imidji. Tarbiyachining tasviriy faoliyat mashg'ulotlaridagi pedagogik va kasbiy mahorati. Tarbiyachining tasviriy faoliyat mashg'ulotlarini tashkil qilishdagi kompetentligi.

4-mavzu. San'at va rivojlanayotgan bola. Tasviriy faoliyat turlari. Tasviriy faoliyat turlarining o'zaro bog'liqligi

Tasviriy faoliyat turlari. Bolalarni har tomonlama rivojlantirishda tasviriy faoliyatning ahamiyati.

5-mavzu. Tasviriy faoliyatga o'rgatishning maqsadi va dastur tamoyillari.

Tasviriy faoliyatga o'rgatishning maqsadi. Dastur tamoyillari.

Tevarak atrofni tasvirlash asosida bolalarning tasviriy faoliyati.

6-mavzu. Maktabgacha yoshdagi bolalarda tasviriy faoliyat jarayonidagi idrokni rivojlanishi.

Bolalar tasviriy faoliyatida idrok qilishning rivojlanishi. Predmetlarni kuzatish metodlari. Bolalarni idrok qilishiga rahbarlik.

7-mavzu. Tasviriy faoliyatga o'rgatishning metod va usullari.

O'rgatishning ko'rgazmali metod va usullari. O'rgatishning og'zaki metod va usullari. O'yin orqali o'rgatish usullari.

8-mavzu. Tasviriy faoliyat mashg'ulotlarini tashkil qilish.

Tasviriy faoliyat mashg'ulot turlari. Mashg'ulotlarni tashkil qilish.

Mashg'ulotdan tashqari vaqtlarda tasviriy faoliyat.

9-mavzu. Milliy naqshlar. Predmetli rasm. Mazmunli rasm. Dekorativ rasm. MTTning yosh guruhlarida rasm chizishga o'rgatish metodlari.

10-mavzu. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida loy ishi mashg'ulotlari.

Haykaltaroshlik va uning xususiyatlari. Loy ishi uchun ashyo va jihozlar. Loy va plastilindan o'yinchoqlar yasashning sensor asoslari. Loy va plastilindan o'yinchoqlar yasash mashg'ulotlarida bolalar ijodkorligini rivojlantirish. MTTning yosh guruhlarida bolalarni loy ishiga o'rgatish metodlari.

11-mavzu. Maktabgacha yoshdagi bolalarni applikatsiya ishlariga o'rgatish.

Applikatsiya – amaliy san'at turi sifatida. MTTda applikatsiya turlari. Applikatsiya ishlari uchun ashyo va jihozlar. Applikatsiyaga o'rgatishning vazifalari. MTTning yosh guruhlarida applikatsiyaga o'rgatish metodlari.

12-mavzu. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida qurish-yasash.

Maktabgacha yoshdagi bolalarni qurish-yasash faoliyatining o'ziga xosligi. MTTda qurish-yasash turlari. Bola shaxsini shakllanishida qurish-yasashning ahamiyati. MTTda qurish-yasash mashg'ulotlari uchun ashyo va jihozlar. MTTning yosh guruhlarida qurish-yasashga o'rgatish metodlari.

13- Mavzu: Milliy hunarmandchilik.

Maktabgacha yoshdagi bolalarni qurish-yasash faoliyatining o'ziga xosligi. MTTda qurish-yasash turlari. Bola shaxsini shakllanishida qurish-yasashning ahamiyati.

MTTda qurish-yasash mashg'ulotlari uchun ashyo va jihozlar. MTTning yosh guruhlarida qurish-yasashga o'rgatish metodlari.

14-mavzu. Turli yoshdagi bolalar guruhida tasviriy faoliyatni tashkil qilish.

Turli yoshdagi bolalar guruhida tasviriy faoliyat mashg'ulotlarini tashkil qilish. Turli yoshdagi bolalar guruhida tasviriy faoliyat mashg'ulotlarini tashkil qilish metodlari.

15-mavzu. Mashg'ulotdan tashqari vaqtlarda tasviriy faoliyatni tashkil qilish.

Mustaqil tasviriy faoliyatning mazmuni. Mustaqil tasviriy faoliyatni tashkil qilish. Mustaqil tasviriy faoliyatga rahbarlik qilish.

16-mavzu. San'at elementlari. Maktabgacha katta yoshdagi bolalarni tasviriy san'at asarlari bilan tanishtirish mazmuni. Maktabgacha katta yoshdagi bolalarni tasviriy san'at asarlari bilan tanishtirish usullari. Maktabgacha katta yoshdagi bolalarni tasviriy san'at asarlari bilan tanishtirish ahamiyati.

17-mavzu. MTTda tasviriy faoliyatning boshqa faoliyat turlari va mashg'ulotlar bilan bog'liqligi.

Tasviriy faoliyat– MTTda bolalar bilan olib boriladigan ta'lim–tarbiyaviy ishning bir qismi sifatida. Rasm, loy, applikatsiya va qurish – yasash ishlarining o'yin bilan bog'liqligi. Rasm, loy, applikatsiya va qurish – yasash ishlarining boshqa mashg'ulotlar va faoliyat turlari bilan bog'liqligi.

18-mavzu. Maishiy asbob uskunalar–bizning yordamchimiz. Tasviriy faoliyat mashg'ulotlari uchun material va uskunalar. Narsalar yasash uchun loy tayyorlash usullari

19-mavzu. Ijodkorlik va san'atni qo'llab-quvvatlovchi muhitlarni loyihalash. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tasviriy qobiliyatlarini, ijodkorligini rivojlantirish bo'yicha ishni tashkil etishga ma'sul bo'lgan shaxslar. Maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriy qobiliyatlarini, ijodkorligini rivojlantirish monitoringini olib borish. Maktabgacha yoshdagi bolalarni ijodkorligini rivojlanganlik darajasini aniqlovchi testlar.

20-mavzu. Maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriy qobiliyatlarini, ijodkorligini rivojlanganlik darajasini aniqlash.

Maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriy qobiliyatlarini rivojlantirish. Maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriy qobiliyatlarini, ijodkorligini rivojlanganlik darajasini aniqlash usullari. Maktabgacha yoshdagi bolalarni ijodkorligini rivojlanganlik darajasini aniqlovchi testlar.

III. Amaliy mashg'ulotlari buyicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriy faoliyatlarining o'ziga xos xususiyatlari.
2. Tasviriy faoliyat turlari.
3. Bolalarni har tomonlama rivojlantirishda tasviriy faoliyatning ahamiyati.
4. Bolalar tasviriy faoliyatida idrok qilishning rivojlanishi.
5. O'rgatishning ko'rgazmali metod va usullari.
6. O'rgatishning og'zaki metod va usullari.
7. O'yin orqali o'rgatish usullari.
8. Predmetli rasm. Mazmunli rasm. Dekorativ rasm.
9. Ilk yosh guruhda bolalarni rasm chizishga o'rgatish metodlari.
10. O'rta guruhda bolalarni rasm chizishga o'rgatish metodlari.
11. Katta guruhda bolalarni rasm chizishga o'rgatish metodlari.
12. Maktabga tayyorlov guruhda bolalarni rasm chizishga o'rgatish metodlari.
13. Bolalarni noan'anaviy ashyolar va texnik usullar yordamida rasm chizish texnikasiga o'rgatish.
14. Haykaltaroshlik va uning xususiyatlari.
15. Loy va plastilindan o'yinchoqlar yasashning sensor asoslari.
16. Loy va plastilindan o'yinchoqlar yasash mashg'ulotlarida bolalar ijodkorligini rivojlantirish.
17. Ilk yosh guruhda bolalarni loy ishiga o'rgatish metodlari.
18. O'rta guruhda bolalarni loy ishiga o'rgatish metodlari.
19. Katta guruhda bolalarni loy ishiga o'rgatish metodlari.
20. Maktabga tayyorlov guruhda bolalarni loy ishiga o'rgatish metodlari.
21. Applikatsiya – amaliy san'at turi sifatida. MTTda applikatsiya turlari.
22. Applikatsiyaga o'rgatishning vazifalari.
23. Ilk yosh guruhda bolalarni applikatsiyaga o'rgatish metodlari.
24. O'rta guruhda bolalarni applikatsiyaga o'rgatish metodlari.
25. Katta guruhda bolalarni applikatsiyaga o'rgatish metodlari.
26. Maktabga tayyorlov guruhda bolalarni applikatsiyaga o'rgatish metodlari.
27. Turli yoshdagi bolalar guruhida applikatsiyaga o'rgatish metodlari.
28. Maktabgacha yoshdagi bolalarni qurish-yasash faoliyatining o'ziga xosligi.
29. MTTda qurish-yasash turlari.
30. Bola shaxsini shakllanishida qurish-yasashning ahamiyati.
31. MTTning turli yosh guruhlarida qurish-yasashga o'rgatish metodlari.
32. Ilk yosh guruhda bolalarni qurish-yasashga o'rgatish metodlari.
33. O'rta guruhda bolalarni qurish-yasashga o'rgatish metodlari.
34. Katta guruhda bolalarni qurish-yasashga o'rgatish metodlari.
35. Maktabga tayyorlov guruhda bolalarni qurish-yasashga o'rgatish metodlari.
36. Turli yoshdagi bolalar guruhida qurish-yasashga o'rgatish metodlari.
37. Mustaqil tasviriy faoliyatning mazmuni.
38. Maktabgacha katta yoshdagi bolalarni tasviriy san'at asarlari bilan tanishtirish usullari.
39. Tasviriy faoliyat– MTTda bolalar bilan olib boriladigan ta'lim–tarbiyaviy ishning bir qismi sifatida.

	40. Rasm, loy, applikatsiya va qurish – yasash ishlarining o‘yin bilan bog‘liqligi. Amaliy mashg‘ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o‘qituvchi tomonidan o‘tkazilishi zarur. Mashg‘ulotlar faol va interfaktiv usullar yordamida o‘tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo‘llanilishi maqsadga muvofiq. IV. Mustaqil ta’lim va mustaqil ishlar 1. Maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriyl qobiliyati va ijodkorligini rivojlantirish. 2. Maktabgacha yoshdagi bolalarni har tomonlama rivojlantirishda tasviriyl faoliyatning ahamiyati. 3. Tarbiyachining bolalarni tasviriyl faoliyatga o‘rgatish jarayonidagi o‘rni. 4. Maktabgacha yoshdagi bolalarni har tomonlama rivojlantirishda tasviriyl faoliyat turlari va uning ahamiyati. 5. Tasviriyl faoliyatga o‘rgatishning maqsadi va dastur tamoyillari. 6. Maktabgacha yoshdagi bolalarda tasviriyl faoliyat jarayonidagi idrokni rivojlanishi. 7. Tasviriyl faoliyatga o‘rgatishning metod va usullari. 8. Tasviriyl faoliyat mashg‘ulotlarini tashkil qilish. 9. Maktabgacha yoshdagi bolalarni rasm chizishga o‘rgatish. 10. Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida loy mashg‘ulotlari. 11. Maktabgacha yoshdagi bolalarni applikatsiya ishlariga o‘rgatish. 12. Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida qurish-yasash. 13. MTTning yosh guruhlarida qurish-yasashga o‘rgatish metodlari. 14. Turli yoshdagi bolalar guruhida tasviriyl faoliyatni tashkil qilish. 15. Mashg‘ulotdan tashqari vaqtlarda tasviriyl faoliyatni tashkil qilish. 16. Maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriyl san’at asarlari bilan tanishtirish. 17. MTTda tasviriyl faoliyatning boshqa faoliyat turlari va mashg‘ulotlar bilan bog‘liqligi. 18. Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida tasviriyl faoliyat mashg‘ulotlari jihozlariga qo‘yilgan talablar. 19. Maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriyl qobiliyatlarini, ijodkorligini rivojlantirish monitoringini olib borish 20. Maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriyl qobiliyatlarini, ijodkorligini rivojlanganlik darajasini aniqlash. Mustaqil ta’lim uchun tavsiya etiladigan mavzular: Mustaqil o‘zlashtiriladigan mavzular bo‘yicha talabalar tomonidan taqdimotlar, glossariy, klaster metodida ishlash, noan’anaviy metodlar orqali amaliy ishlar tayyoqlash tavsiya etiladi.
3.	VI. Ta’lim natijalari / Kasbiy kompetensiyalari Fanni o‘zlashtirish natijasida talaba: - maktabgacha yoshdagi bolalarga tasviriyl faoliyatga o‘rgatish metodikasining asoslarini;

	- maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriyl faoliyati xaqida tushuncha; - maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriyl faoliyati nazariyasi va metodlari; - maktabgacha yoshdagi bolalarning tasviriyl faoliyati turlari va o'ziga xosligi; -rasm, loy, applikasiya, qurish-yasash orqali maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriyl ijodkorligini rivojlantirish; -maktabgacha yoshdagi bolalar tasviriyl faoliyatining turlari, tasviriyl faoliyatga o'rgatish metod va usullari to'g'risida to'g'risida bilimga ega bo'lishi; (bilim) -maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tasviriyl faoliyat mashg'ulotlarini rejalashtirish va tashkil qilishni; - maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriyl san'at asarlari bilan tanishtirish usullari; -maktabgacha yoshdagi bolalar bilan tasviriyl faoliyat mashg'ulotlarida ta'lim-tarbiyaviyl ishlarni tashkil qilishni; -mashg'ulotdan tashqari vaqtlarda tasviriyl faoliyatni tashkil qilish; -maktabgacha yoshdagi bolalarda tasviriyl qobiliyatni rivojlanganlikni aniqlashni bilishi, malakalariga ega bo'lishi lozim. -tasviriyl faoliyat mashg'ulotlarida bolalarni maktabga tayyorlash; -maktabgacha yoshdagi bolalarda tasviriyl qobiliyatni rivojlanganlik darajasini tashxislash usullari; -maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tasviriyl faoliyat mashg'ulotlarini o'tkazish va taxlil qilish ko'nikma hosil qilish (ko'nikma).
4.	VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni yaratish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5.	VII. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariyl va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriyl, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniyl nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.
6.	Asosiy adabiyotlar: 1. Esonova M.A. Maktabgacha pedagogika. O'quv qo'llanma, T.: 2022 2. Nazirova G.M., Maktabgacha ta'lim-tarbiyani tashkil etish, O'quv qo'llanma, "BOOKMANY PRINT", Toshkent-2024. 3. Xasanova Sh.T., Tasviriyl faoliyatga o'rgatish nazariyasi va metodikasi. T.: Tafakkur. 2020.y

	4. Yuldashev S.J., Tasviriy san'at va qo'l mehnatini o'qitish metodikasi, o'quv qo'llanma, Ilm va fan n, Toshkent-2023 Qo'shimcha adabiyotlar: 5. "Maktabgacha ta'lim va tarbiyaning Davlat standarti" to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining Qarori. № 802 6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 28.01.2022 yildagi PF-60-sonli 2022 - 2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi Farmoni 7. Aripov M.M., Mutaxassislik fanlarini o'qitish metodikasi, O'quv qo'llanma, "Fan va texnologiyalar nashriyot uyi", Toshkent-2025. 8. Esonova M.A. Maktabgacha pedagogika. T.: Ilm va fan, 2023. 9. G. Nazirova. Maktabgacha ta'lim muassasalarida pedagogik jarayonlarni tashkil etish va boshqarish texnologiyalari. Gold print.T: 2018 y 10. Nazirova G.M., Bolalarni maktabga tayyorlash metodikasi, darslik, "BOOKMANY PRINT", Toshkent-2024 11. Каримова Ш.Б., Инсценирование и творческое воспитание, Учебное пособие, "Zuxra Baraka Biznes" Ташкент-2022 12. Рахимова Ф, Развитие творческих способностей будущих воспитателей с применением новых инноваций в деятельности, Учебное пособие, Farg'ona-2024 Axborot manbalari 14. www. tdpu. uz 15. www. pedagog. uz 16. www. ziyonet. Uz 17. www. edu. uz 18. https://www.lit.edu/course-syllabus/590/cdec-1358.pdf 19. https://www.lit.edu/course-syllabus/590/cdec-1358.pdf 20. https://mpe.uz/files/Ilk%20Qadam%20UZB%20final.pdf 21. https://mpe.uz/files/Ilk%20Qadam%20UZB%20final.pdf 22. https://www.lit.edu/course-syllabus/590/cdec-1358.pdf 23. https://mpe.uz/files/Ilk%20Qadam%20UZB%20final.pdf 24. https://education.gmu.edu/assets/docs/syllabi/2015/syllabus_23815.pdf. 25. https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/anadolu-university
7	Fan dasturi Qo'qon davlat universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet kengashining 2025-yil 30-iyundagi 1-sonli qarori bilan tasdiqlangan.

8	Fan/modul uchun ma'sullar va dastur mualliflari: G. Nazirova – Qo‘qon DPI Maktabgacha ta’lim kafedrası mudiri, pedagogika fanlari bo‘yicha PhD, professor. N. Sultonova - Qo‘qon DPI Maktabgacha ta’lim kafedrası dotsenti
9.	Taqrizchilar: F.U.Jumayeva – Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti “Maktabgacha ta’lim pedagogikasi va psixologiyasi” kafedrası mudiri, p.f.n. dosent